

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов
Кафедра світової літератури

Затверджено

На засіданні кафедри світової літератури
факультету іноземних мов
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол № 7 від 01 червня 2023 р.)

Завідувач кафедри

Силабус з навчальної дисципліни
«ПОЕТИКА ХУДОЖНЬОГО НАРАТИВУ»,

що викладається в межах ОПП (ОПН)
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 035 Філологія
Галузі знань 03 Гуманітарні науки
Шифр ЗК 2.1.1.01

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська

Освітньо-професійна програма: Англійська та другі іноземні мови та літератури

Спеціалізація: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька

Освітньо-професійна програма: Німецька та другі іноземні мови та літератури

Спеціалізація: 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Освітньо-професійна програма: Французька та друга іноземні мови і літератури

Спеціалізація: 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

Освітньо-професійна програма: Іспанська та друга іноземні мови і літератури

Львів 2023 р.

Назва дисципліни	Поетика художнього наративу
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра світової літератури
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія
Викладачі дисципліни	Мацевко-Бекерська Лідія Василівна, доктор філологічних наук, професор кафедри світової літератури
Контактна інформація викладачів	liidiya.matsevko-bekerska@lnu.edu.ua (032) 239-45-82, м. Львів
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю) (вул. Університетська, 1, ауд. 431). Також можливі он-лайн консультації через Skype, Viber та інші ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://lingua.lnu.edu.ua/course/
Інформація про дисципліну	Курс розроблений для того, щоб магістранти систематизували основні відомості про теоретичні основи організації художнього наративу, доповнили свої знання про базові характеристики літературно-художніх систем як мистецьких феноменів, а також про закономірності форматування та функціонування художнього наративу в літературному творі. Після вивчення курсу магістранти вдосконалять необхідний комплекс знань та умінь для самостійної науково-пошукової та дослідницької роботи у сфері літературознавства, апробують навички здійснення цілісного поетологічного та поетикального аналізу із аргументованим доббором і поєднанням різних методологічних підходів до вивчення і дослідження історико-літературних чи теоретико-літературних явищ.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Поетика художнього наративу» є однією із вибіркової дисципліни з спеціальності 035 Філологія для освітньо-професійної програми рівня освіти магістр, яка викладається у I семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Поетика художнього наративу» є формування цілісної системи філологічного мислення та фахового аналізу художньо-літературних явищ; ознайомлення з основними поняттями методики викладання світової літератури, а також із формами та прийомами застосування практичних умінь та навичок викладання літератури.
Література для вивчення дисципліни	Базова література Аристотель. Поетика. К. Мистецтво. 1967. 136 с. Гадамер Г. Герменевтика і поетика / Гадамер Г. Вибрані твори; [пер. з нім.]. К. Юніверс. 2001. 288 с. Гейзінга Й. Homo ludens. К. Основи. 1994. 249 с. Денисюк І. Розвиток української малої прози XIX – початку XX ст. Львів: Науково-видавниче товариство «Академічний експрес». 1999. 280 с. Зубрицька М. Homo legens: читання як соціокультурний феномен. Львів. Літопис. 2004. 352 с. Компаньон А. Демон теорії. Доступно: https://www.academia.edu/ Література. Теорія. Методологія / [упор. і наук. ред. Д. Уліцької]. К. Вид. дім «Києво-Могилянська академія». 2006.

	<p>Мацевко-Бекерська Л. Українська мала проза кінця XIX – початку XX століть у дзеркалі наратології: монографія. Львів. Сплайн. 2008. 408 с. Мацевко-Бекерська Л.В. Публікації, розділи у колективних монографіях. Доступно: scholar.google.com Папуша І. Modus ropens. Нариси з наратології. Тернопіль. Крок. 2013. Слово. Знак. Дискурс: [антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / за ред. М. Зубрицької]. Львів. Літопис. 2001. Ткачук О. М. Наратологічний словник. Тернопіль. Астон, 2002. 173 с.</p> <p>Додаткова література Астрахан Н. Буття літературного твору : аналітичне та інтерпретаційне моделювання: монографія. К. Академвидав. 2014. 432 с. Голянич М. І. Внутрішня форма слова і дискурс: монографія. Івано-Франківськ. Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 2008. 296 с. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів. Львів. Літопис. 2004. 383 с. Капленко О. Наратив як модель світу: структурна побудова і проєкція на художній текст // Слово і Час. 2003. №11. С.10–16. Луцак С. М. Домінанта як ментальне осердя художньо-естетичного процесу (на матеріалі української літератури межі XIX –XX століть): монографія. Івано-Франківськ. Фоліант. 2010. 400 с.</p> <p>Інформаційні ресурси Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/ Словники на mova.info: http://www.mova.info/Page.aspx?l1=61 Українська Вікіпедія. Вільна енциклопедія: http://uk.wikipedia.org/wiki/Головна_стаття Бібліотека української і зарубіжної літератури: http://www.ukrlib.com.ua/books Електронна бібліотека української літератури: http://www.utoronto.ca/elul/Main-Ukr.html Електронна бібліотека Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка: http://journalib.univ.kiev.ua/ Бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова: http://lib.onu.edu.ua/ Бібліотека ім. М. Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка: http://lib-gw.univ.kiev.ua/ Інститут філософії ім. Г. Сковороди: http://www.filosof.com.ua/ Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича: http://www.inst-ukr.lviv.ua/</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>3 кредити ECTS. Лекції – 16 год., семінарські заняття – 16 год., самостійна робота – 58 год.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Вивчення курсу передбачає, що магістри опанують інтегральну, загальні та фахові компетентності, досягнуть програмних результатів, відповідно до змісту навчальної програми, її структури.</p> <p>Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК) 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 2. Здатність бути критичним і самокритичним.</p>

3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
5. Здатність працювати в команді та автономно.
7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
13. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові компетентності (ФК)

2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.
3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

Фахові компетентності, визначені ОПП:

14. Знання літературних процесів та культур англomовних країн, здатність впроваджувати інформацію про Україну та її культурно-історичну спадщину до світового контексту.

Програмні результати навчання

1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.
8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення

	<p>літературознавства.</p> <p>9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.</p> <p>10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.</p> <p>14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.</p> <p>15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.</p> <p>16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.</p> <p>Після завершення цього курсу магістр буде знати: особливості наратологічного підходу до вивчення художніх явищ; предмет і завдання наратології як дослідницької методології; головні методи дослідження наратології; поняття про структуру наративу; особливості літературно-художнього наративу; головні аспекти вивчення викладу як мистецької стратегії; загальні закономірності розгортання художнього наративу; вміти: практично застосовувати методологічний інструментарій наратології до вивчення художніх явищ; послуговуватися джерелами й методами наратології; розрізняти загальні й спеціальні елементи в структурі художнього наративу; диференціювати основні рівні в структурі художнього наративу; розуміти головні підходи до вивчення художньо-творчого процесу з позицій наратології; аналізувати співвідношення історії та нарації як структурних елементів наративу.</p>
Ключові слова	методологія, методика, педагогіка, психологія, літературознавство, герменевтика, інтерпретація, літературний процес
Формат курсу	Очний, віддалений, змішаний
	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота
Теми	<p>Див.: СХЕМА КУРСУ</p> <p>Тема 1. Теоретично-методологічна концептуалізація наратологічного дискурсу</p> <p>Тема 2. Наратологія як наукова дисципліна у контексті дослідження поетики художнього твору</p> <p>Тема 3. Теорія прози у контексті наратології</p> <p>Тема 4. Парадигма дослідження поетики в призмі наратології</p> <p>Тема 5. Аналіз художнього тексту (твору) в термінологічному полі наратології</p>

Підсумковий контроль, форма	Залік на завершення семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу магістранти потребують базових знань зі вступу до літературознавства, з історії світової літератури, достатніх для сприйняття категоріального апарату літературознавства, розуміння джерел з методології та методики дослідження літератури.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки тощо) проектно-орієнтоване навчання, дискусія, різні форми інтерактивного навчання
Необхідне обладнання	Вивчення курсу передбачає використання комп'ютерних програм, доступу до мережі Інтернет
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за результатами поточної навчальної діяльності.</p> <p>Загальна (за семестр) максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Види і форма виконання завдань для практичної роботи, тематика проектів, теми дискусій тощо визначаються після першої зустрічі зі здобувачами (очно, віддалено) та з'ясування особистих зацікавлень, рівня готовності до сприймання змісту курсу, а також окреслення «горизонту сподівань» магістрантів. Тому схема курсу надає орієнтовний розподіл тем та базову літературу, перелік якої доповнюється перед початком вивчення курсу та упродовж відповідного навчального семестру.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що магістранти виконають декілька видів письмових робіт (есе, проект, міні-дослідження).</p> <p>Академічна доброчесність: роботи магістрантів мають бути результатом їхніх оригінальних досліджень чи міркувань. Для дотримання академічної доброчесності обов'язковими є: наявність посилань на використані джерела, а також точні посилання на джерела; неприпустимими є списування, втручання в роботу інших магістрантів. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі магістранти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Магістранти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття, а також зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Організація роботи здійснюється відповідно до Положення про освітній процес у ЛНУ ім. І. Франка, обумовлюється наказами Ректора ЛНУ ім. І. Франка, розпорядженнями декана факультету іноземних мов.</p> <p>Література. Вся література, яку магістранти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем винятково в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Водночас магістранти можуть використовувати іншу літературу та джерел, яких немає серед рекомендованих, однак вони відповідають змістові курсу.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані під час виконання практичних завдань, під час виконання тематичних тестів, за результатами самостійної роботи.</p> <p>Опанування курсу відбувається із дотриманням Кодексу академічної</p>

	доброчесності.
Питання до заліку чи екзамену	Підсумкова оцінка формується як сума балів за усі своєчасно виконані завдання.
Опитування	Анкета з метою оцінювання якості курсу, його актуальності, наукового рівня та практичного спрямування буде надана після завершення курсу (розміщена на платформі Moodle).

СХЕМА КУРСУ¹

<i>Тиждень / № з/п</i>	<i>Тема, план, короткі тези</i>	<i>Форма діяльності (заняття)</i>	<i>Додаткова література. Ресурси в інтернеті</i>	<i>Завд., год.</i>	<i>Термін викон</i>
1, 2 / 1, 2	Тема 1 Наратологія: статус теорії. Основний дефінітивно-поняттєвий апарат наратології. Наратологія в контексті філологічних методологій. Наративність у провідних наукових концепціях. Наратив як теоретичне поняття. Наратологічні концепції Жерара Женнета, Джералда Принса, Вольфа Шміда.	Лекція, практичне заняття	Папуша І. Міжнародна наратологія: проблеми дефініції // <i>Studia methodologica</i> . Вип 19. 2007. С. 31-37. Гром'як Р.Т. Про осмислення «викладових форм» і про наратологію // <i>Наукові записки</i> . Вип. 64. Ч. 1. Серія: Філологічні науки (літературознавство). Кіровоград: РВВ КДПУ. 2006. С. 208-219. Гром'як Р.Т. Проблема включення українських традицій у сучасну наратологію // <i>Studia methodologica</i> . Вип. 16. Тернопіль: РВВ ТНПУ. 2005. С. 10-19. Гром'як Р.Т. Теорія літератури: підходи і дефініції // <i>Наукові записки</i> . Серія: Літературознавство. Тернопіль: ТДПУ. Вип. VIII. 2000. С. 5–16. Годоров Цв. Поняття літератури та інші есе / Пер. з фр. Євгена Марічева. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2006. 162 с. Schmid W. Narrativity and Eventfulness // <i>What is Narratology: Questions and Answers Regarding the Status of a Theory</i> . Edited by Tom Kindt and Hans-Harald Muller. Berlin: Walter de Gruyter. 2003. P. 17-33. <i>Ресурси в інтернеті зазначені в матеріалах на платформі Moodle</i>		
3, 4 / 3, 4	Тема 2 Наратологія у контексті	лекція	Папуша І. <i>Modus ponens</i> . Нариси з наратології. Тернопіль. Крок.		

¹ Завдання для самостійної роботи (58 год.), як і завдання для підсумкової модульної контрольної роботи, визначаються на першому занятті, відповідно до рівня підготовки магістрантів, фахових зацікавлень та очікуваних результатів вивчення курсу.

	методологій (структуралізм, герменевтика, рецептивна поетика, семіотика тощо). Наратив, дискурс, розповідь (історія, нарація, дискурс). Співвідношення понять наративу та нарації.		2013. Genette G. Narrative Discourse Revisited / Transl. by Jane E. Lewin. Ithaca, New York. 1990. 175 p. Kablitz A. Realism as a Poetics of Observation. The Function of Narrative Perspective in the Classic French Novel: Flaubert – Stendhal – Balzac //What is Narratology: Questions and Answers Regarding the Status of a Theory. Edited by Tom Kindt and Hans-Harald Muller. Berlin: Walter de Gruyter. 2003. P. 99-135. <i>Ресурси в інтернеті зазначені в матеріалах на платформі Moodle</i>		
5-8 / 5-8	Тема 3. Теорія прози у контексті наратології Класичні та посткласичні наративні типології (теоретичні аспекти). Подієвість як наративна категорія. Зображення і розповідь у літературному тексті. Структура художнього наративу. Композиція як категорія наратологічного дискурсу. Основні наративні рівні художнього тексту. Теорія роману у контексті наратологічних досліджень.	Лекції, практичні заняття	Бовсунівська Т. Теорія літературних жанрів: жанрова парадигма сучасного зарубіжного роману. К.: КНУ, 2009. 520 с. Папуша І. Modus ponens. Нариси з наратології. Тернопіль. Крок. 2013. Fludernik M. The Fictions of Language and the Languages of Fiction. The Linguistic Representation of Speech and Consciousness. London, New York: Routledge, 1993. 465 p. Fludernik M. Toward a 'Natural' Narratology. London, New York: Routledge, 1996. 454 p. Friedman N. Form and Meaning in Fiction. Athens: The University of Georgia Press, 1975. 420 p. Genette G. Narrative Discourse Revisited / Transl. by Jane E. Lewin. Ithaca, New York, 1990. 175 p. Genette G. Palimpsests: Literature in the Second Degree / Transl. from French by Channa Newman and Claude Doubinsky. Lincoln, London: University of Nebraska Press, 1984. 490 p. <i>Ресурси в інтернеті зазначені в матеріалах на платформі Moodle</i>		
9-12 / 9-12	Тема 4. Парадигма дослідження поетики в призмі наратології Наративна стратегія. Наратив прози. Параметри хронотопу в наратології.	Лекції, практичні заняття	Мацевко-Бекерська Л. Українська мала проза кінця XIX – початку XX століть у дзеркалі наратології: монографія. Львів. Сплайн. 2008. 408 с. Ткачук М. П. Наративні моделі		

	<p>Модель комунікативних рівнів. Наративні ситуації (типологія, стильові рішення). Точка зору; модель точки зору, основні рівні. Тексти наратора і персонажа; форми інтерференції текстів.</p>		<p>українського письменства. Тернопіль: ТНПУ, Медобори. 2007. 474 с. <i>Ресурси в інтернеті зазначені в матеріалах на платформі Moodle</i></p>		
13, 14 / 13, 14	<p>Тема 5. Аналіз художнього тексту (твору) в термінологічному полі наратології. Читач у структурі наративу. Теорії читача. Стилiстичні еквівалентності як наратологічний концепт. Перспективи наратології в контексті актуальних методологічних напрямів.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>Мацевко-Бекерська Л. Українська мала проза кінця ХІХ – початку ХХ століть у дзеркалі наратології: монографія. Львів. Сплайн. 2008. 408 с. Лахманюк А. Когнітивні аспекти малої прози Михайла Коцюбинського. Дисертація на здобуття наукового ступеня канд. філол. наук. Тернопіль. 2020. <i>Ресурси в інтернеті зазначені в матеріалах на платформі Moodle</i></p>		
15 / 15	<p>Модульна контрольна робота</p>				
16 / 16	<p>Підсумок. Залік</p>				